

107936

HD 7/10-94

Norge i krig og okkupasjon

Vi som var voksne da Norge ble innblandet i stormaktskrigen, husker godt et innlegg som h.adv. Johan Holthe hadde i Dagsposten. Innlegget ble gjengitt i de fleste norske aviser av en viss størrelsesorden, og de fleste dommere som deltok i landssvikoppgjøret kunne vel ikke ha unngått å ha sett Holthes innlegg.

Holthe var vår fremste folkerettssekspert og Centralkomiteen konsulterte ham, da tyskerne forlangte et par tusen mann til arbeid på Værnes flyplass. I et brev til Centralkomiteen 31.5.40 skrev Holthe: «De besatte områder av vårt land, kan imidlertid ikke sies å være i krig med Tyskland. De besatte områder beherskes av internasjonal rett, og der skal ikke kamphandlinger foregå eller kunne foregå mellom tyskere og nordmenn. Kamphandlinger fra nordmenns side betraktes her som rebeller. Det er således ikke riktig for et besatt område å si at det kan være i krig med Tyskland.

Etter kapitulasjonen 10.6.40, var Holthes oppfatning klar. Norges krigsdeltakelse var slutt, og de som valgte å gå i krig for England var frivillige, og Norge som stat var ikke bundet av det. Etter Holthes brev til Centralkomiteen sendte denne ut opprop til befolkningen om å melde seg til arbeid på Værnes flyplass. Tyskerne hadde ingen vanskeligheter med å få det nødvendige antall arbeidere. Det foregikk ennå kamper i Nord-Trøndelag!

H.adv. Johan Cappelen var medlem av Centralkomiteen. Og han ble etter krigen justisminister. Cappelen ble tydeligvis, som visse andre, Nygaardsvold, Koht, Ljungberg, rammet av hukommelsestap, til tross for Holthes redegjørelse som Centralkomiteen fant dekning for, til å sende ut et opprop om arbeid på Værnes flyplass! Merkelig.

Når det etter krigen ble hevdet at det var norske tropper i England, så er det i strid med det faktiske forhold. De var frivillige i den engelske krigsmakt. Og de som deltok i krigshandlinger sto under engelsk kommando. «Mira» et norsk ruteskip, ble 14.4.44 senket av 2 britiske torpedobåter på Hustadvika. Men båtene var bemannet av norske frivillige! De drepte 33 besetningsmedlemmer og 26 passasjerer. Alle var nordmenn.

Kong Haakon: Mine landsmenn var frivillige i den engelske hær. Krigen i Norge sluttet den 10.6.40. Norge var okkupert av Tyskland til 8.5.45. Dommerne i landssvikoppgjøret satt og terpa på: Du måtte da vite at vi var i krig! Men dommerne måtte da vite at Norge ikke var i krig, men var okkupert i 5 lange år.

Guttorm Lien